

Maja Kličarić
Veleučilište u Karlovcu
maja.klicaric@vuka.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Pregled i razvoj Zbornika Veleučilišta u Karlovcu i analiza objavljenih radova

Review and Development of the Proceedings of the Karlovac University of Applied Sciences and Analysis of Published Papers

Stručni rad / Professional paper

Primljen / Received: 3. 9. 2025.

Prihvaćen / Accepted: 27. 11. 2025.

Sažetak: Zbornik radova publikacija je koja obuhvaća radove različitih autora povezanih jedinstvenim naslovom, a ponekad se veže i uz organizaciju kongresa, konferencija i skupova. Potreba za objavljivanjem i poticanjem stručnih i znanstvenih radova iz različitih znanstvenih područja rezultirala je pokretanjem *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu*.

Cilj ovoga rada je predstaviti njegovu važnost te istražiti njegove značajke i razvoj kroz godine. Izdavačka djelatnost Veleučilišta u Karlovcu, kao potpora znanstvenoj i stručnoj komunikaciji, potiče i motivira širu znanstvenu zajednicu na istraživanje i uključivanje u znanstvenoistraživačke procese između akademskih institucija, ali i izvan akademskih okvira. Pod njezinim se okriljem na Veleučilištu u Karlovcu od 2011. godine izdaju zbornici radova kao pisani mediji komunikacije unutar akademske, ali i izvannastavne zajednice. Ono što zbornici sadrže jesu znanja iz brojnih znanstvenih područja nastala integracijom relevantnih informacija s ciljem otkrivanja novih spoznaja. Tome i sama znanost služi.

Ovaj će rad dati osvrt na izdanja nastala u razdoblju od 2011. do 2013. te na ono iz 2019. godine, kada je otisnuto posljednje izdanje *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu*. Analizirat će se tipologija radova i učestalost objave pojedine vrste rada, autorstvo u odnosu na broj i vrstu rada, koautorstvo s obzirom na znanstveno područje kojemu rad pripada, brojnost radova prema znanstvenom području te odnos korištenih referenci s obzirom na govorno područje. Na temelju uvida u publikacije i analize sadržaja dobiveni su podaci o karakteristikama zbornika i mogućnostima njegova unaprjeđivanja. Rad je razmotrio i mogućnost poboljšanja u pogledu izdavačke djelatnosti Veleučilišta u Karlovcu, što podrazumijeva implementaciju časopisa na novom mediju s ciljem jednostavnijeg i učinkovitijeg pristupa znanju i digitalnim sadržajima.

Ključne riječi: autorstvo/koautorstvo, povijesni razvoj, referenciranje, *Zbornik Veleučilišta u Karlovcu*, značajke radova

Abstract: Proceedings is a publication that includes works by various authors under a single title, and is sometimes associated with the organization of congresses, conferences and meetings. The need to publish and encourage professional and scientific works by colleagues from various scientific fields resulted in the launch of the *Proceedings of the Karlovac University of Applied Sciences*.

The aim of this paper is to present its importance and to explore its characteristics and development over the years.

The publishing activity of the Karlovac University of Applied Sciences, as a support to scientific and professional communication, encourages and motivates the wider scientific community to research and engage in scientific research processes between institutions, but also outside of academic frameworks. Under its auspices, since 2011, proceedings have been published at the Karlovac University of Applied Sciences as written media of communication within the academic community as well as the extracurricular community. What the anthologies contain is knowledge from numerous scientific fields created by the integration of relevant information with the aim of discovering new knowledge. This is what science itself serves.

This paper will provide a review of the publications published in the period from 2011 to 2013 and the one from 2019, when the last edition of the *Proceedings of the Karlovac University of Applied Sciences* was printed. The typology of papers and the frequency of publication of a particular type of paper, authorship in relation to the number and type of articles and the relationship of references used with regard to the language area will be analyzed. The paper also presented new possibilities and improvements in terms of publishing activities at the Karlovac Polytechnic, which includes the implementation of a magazine on a new medium with the aim of a simpler and more efficient access to knowledge and digital content.

Keywords: authorship/co-authorship, characteristics of the article, historical development, *Proceedings of the Karlovac University of Applied Sciences*, referencing

1. Uvod

Odluku o pokretanju prvog izdanja *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu* donijelo je Stručno vijeće Veleučilišta u Karlovcu na 31. sjednici održanoj 20. srpnja 2010. godine (Odluka broj: 102-3/2010). Njegovo je objavljivanje uređeno Postupkom za izdavačku djelatnost i dokumentima definiranim unutar organiziranog Uredničkog odbora u čijem je sastavu bilo

pet članova iz Republike Hrvatske (2011. i 2012.) što se promijenilo 2013. godine kada se proširilo novim međunarodnim imenima iz Republike Srbije, Republike Slovenije i Republike Austrije. Te se godine povećao broj članova s pet na osam, s ukupno tri nova međunarodna člana. Godine 2019. izmijenio se sastav Uredništva koji otad broji deset članova (šest nacionalnih članova i četiri međunarodna člana). U posljednjoj je godini izlaza Zbornika došlo i do promjena u tehničkom smislu. Tvrdi je uvez zamijenjen mekim uvezom, tiskalo se 100 primjeraka od dosadašnjih 300, dok u pogledu formata (B5) nije bilo promjena.

Zbornik je svoje prvo izdanje doživio 2011. godine. U razdoblju do 2013. godine izašla su još dva broja, a posljednji je broj izašao 2019. godine. Ova je publikacija sadržavala znanstvene i stručne radove, prikaze knjiga i ostalih publikacija te prijevode značajnijih radova stranih autora. Izlazila je jednom godišnje te se distribuirala na tiskanom mediju.

Radovi su se objavljivali na hrvatskom jeziku zato što je „hrvatski jezik živ, neprestano se razvija i mijenja pa bismo ga i na području znanosti trebali primjenjivati, razvijati i njegovati“ kao što je to istaknula i autorica u svojem članku (Hebrang Grgić, 2015). Međutim, u razdobljima koja slijede treba otvoriti mogućnost pisanja radova na engleskom jeziku, odnosno radi što bolje diseminacije informacija, jače vidljivosti i međunarodne povezanosti i otvorenosti znanstvenih i stručnih radova prema široj javnosti „treba pronaći ravnotežu – objavljivati znanstvene radove na engleskom jeziku kada se želi postići vidljivost i prepoznatljivost u svjetskoj znanstvenoj zajednici, a objavljivati na hrvatskom jeziku kad god je to moguće i poželjno, kako bi se razvijala hrvatska terminologija i kako bi znanstvene informacije bile vidljivije i dostupnije govornicima hrvatskog jezika“ (ibid.). Utjecaj engleskog jezika je velik. Radovi se danas uglavnom pišu na engleskom jeziku koji je zbog razvoja američke tehnologije postao „lingua franca“ za sve stručnjake koji žele biti u doticaju s novim informacijama (Krvavac i Bartolić, 1997).

Cjelokupni nakladnički proces od organizacije, objave pa do konačne distribucije osmislio je Urednički odbor koji je svojim djelovanjem uredio standarde definirane željom za promicanjem novih sadržaja i dijeljenjem novih znanja.

Tematski je fokus svih Zbornika bio raznovrstan, a objavljivani su radovi iz područja prirodnih znanosti, tehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva, biotehničkih znanosti, društvenih znanosti, humanističkih znanosti te interdisciplinarnih područja znanosti. Prema izboru tema može se pratiti interes akademske zajednice za određeno znanstveno područje. U svakoj se spomenutoj publikaciji nalazi određeni broj radova, razvrstanih prema polju i području kojem pripadaju, a sadržaji su definirani prema UDK klasifikaciji.

Slijedeći jasno postavljenu sadržajnu i formalnu koncepciju svakog pojedinačnog Zbornika, radovi su birani u skladu s definiranim kriterijima. Neosporna je činjenica da je unutar spomenutog razdoblja interes za objavljivanjem bio iznimno velik pa je angažman Uredništava oko selekcije i vrednovanja radova morao biti nezavisan, sustavan i precizan.

Odabirom dvaju anonimnih stručnih recenzenata iz određenog područja onemogućavala se nekorektnost i zlouporaba te se poticala profesionalnost i pravednost. Odluke recenzenata bile su samostalne, nesmiljene i objektivne. U prvom redu vodilo se računa obuhvatiti različit spektar tema i potaknuti znanstvenike da svojim učešćem doprinose razvoju znanosti.

Nakon niza usvojenih obrazaca, i od strane Uredništva i od strane znanstvenika koji pišu i objavljuju, počelo se razmišljati o koraku dalje – koraku prema snažnijem i vidljivijem mediju. Na temelju trendova, sugestija i neminovnog razvoja informacijskih tehnologija, Uredništvo razmišlja o uvođenju novog oblika komunikacije i informacije kao istaknutog mjerila uspješnosti i kvalitete, a to je stvaranje drugačijeg digitalnog medija koji bi osigurao bolju vidljivost cjelokupnoj populaciji.

2. Od Zbornika do časopisa

Zimonić (2005) je u svojoj knjizi definirao zbornik kao pojam koji pripada grupaciji primarnih znanstvenih publikacija, tj. skupu objavljenih znanstvenih materija kako ju je osmislio i uobličio autor(i) znanstvenog istraživanja. Napredak i razvoj Veleučilišta u Karlovcu pratio je niz realnih želja i ostvarenja, a jedan dio toga je pokretanje bogate izdavačke djelatnosti na Veleučilištu, čemu pripada i Zbornik. Veleučilište u Karlovcu ističe se kao institucija koja posebnu pažnju posvećuje izdavačkoj djelatnosti jer čvrsto vjeruje, kao što je to istaknuo i u svom članku Sovacool (2023), da izdavaštvo obuhvaća kritično informiranje zajednice kako bi se ona mogla graditi na idejama i napretku. Izdavaštvo je temelj komunikacije unutar institucije na kojem se mogu generirati podaci, analize i nalazi koji mogu unaprijediti dijalog zasnovan na kritičkom mišljenju.

Urednička se politika na Veleučilištu od početaka temeljila na motivaciji domaćih autora da predstave znanstvena rješenja pojedine struke na temelju postojećih znanja i iskustava. U akademskom svijetu, uz minimalne limite, zbornici radova Veleučilišta u Karlovcu namijenjeni su i onima koji se po prvi put susreću sa znanstvenim okruženjem, pa su tako, osim znanstvenika i asistenata, autori radova od prvog pa do posljednjeg broja i studenti koji uz podršku svojih mentora otkrivaju i promišljaju znanost.

U uredništvima Zbornika nalazili su se članovi koji su bili zaduženi za organizaciju i aktivno provođenje svih zadanih parametara radi što veće transparentnosti i profesionalnosti. Njihova je zadaća bila odlučivati o prihvatu radova, odabiru recenzenata, promociji Zbornika te komunicirati sa svim dionicima u procesu, od slanja poziva, do distribucije i objave.

Nakon duljeg promišljanja javila se želja da se umjesto Zbornika objavljuje časopis u elektroničkom obliku. Razlog tomu je što serijske publikacije na strojno čitljivom mediju imaju brojne prednosti. Zajec (2001) je u svom članku istaknula prednost elektroničkog medija, jer da bi se časopis otisnuo na papiru i dostavio korisnicima potrebno je određeno

vrijeme, a elektronički medij omogućuje brzo objavljivanje čak i pojedinačnih radova čim ih autor napiše ili odmah nakon što prođu urednički i recenzentski postupak. Namjera je stvoriti kvalitetan elektronički časopis koji će sa svim svojim prednostima utjecati na veću preglednost i vidljivost, povećati ugled institucije, širiti znanstvene ideje, oživljavati znanstvene potencijale i dr.

Časopis kojeg bi pokrenulo Veleučilište u Karlovcu bio bi znanstveno-stručni časopis, a objavljivao bi radove stručnjaka iz različitih područja, ali i studenata koji tek utiru put i rade prve korake u znanosti. Bio bi dostupan u otvorenom pristupu, objavljen na mrežnoj stranici Veleučilišta, a potom i na *Hrčku* (Portal znanstvenih i stručnih časopisa) čemu bi korisnici imali pristup i pravo preuzimanja i pretraživanja uz obvezu navođenja referenci. Dodatnu bi mu vrijednost dali i radovi domaćih autora objavljeni na engleskom jeziku koje bi, kao što to navodi Đulabić (2007), trebalo poticati na objavljivanje na stranom jeziku. Prednost dosadašnjih izdanja Zbornika je što su članovi Uredništava bili ugledni domaći i inozemni stručnjaci te bi se taj kontinuitet nastavio. Razmišlja se i o mogućnosti uvrštavanja časopisa u internacionalne baze podataka kako bi se, kako to naglašavaju Katić i Penava (2005), ispunila težnja znanstvenika i stručnjaka iz malih, perifernih zajednica da rezultate svoga rada objave u časopisu koji svojim utjecajem omogućuje bolju vidljivost i odjek u međunarodnoj znanstvenoj i/ili stručnoj zajednici.

3. Zbornik Veleučilišta u Karlovcu: 2011. – 2013. i 2019. godina

Uredništvo *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu* promoviralo je tijekom spomenutog razdoblja radove iz nekoliko različitih znanstvenih područja s naglaskom na njihov multidisciplinarni karakter. Prije publiciranja, radove su, navodeći za to razloge, prihvaćali ili odbijali stručni recenzenti. Ako autori nisu slijedili strukturu standardnog rada, vjerojatnost za neprihvatanje je bila izvjesna. Ukupan broj radova svih zbornika je 71, od toga 47 radova pripada skupini stručnih radova, 8 su prethodna priopćenja, 11 su pregledni radovi, 1 je prijevod, a 4 su rada izvorni znanstveni radovi (tablica 1). Rezultati su dobiveni izravnim uvidom u publikacije, tj. pregledom svih radova u zbornicima. Vidljivo je da su unutar tri godine kontinuiranog, i četvrte, posljednje godine izlaženja zbornika, autori objavili najviše stručnih radova kojima je svrha prenošenje obrađenih i već opisanih informacija, rezultata i teorija radi primjene u teoriji i praksi.

U 2011. godini napisano je 20 radova, od toga je 13 stručnih radova (65 %), 4 su prethodna priopćenja (20 %) i 3 su pregledna rada (15 %).

U 2012. godini napisana su 23 rada, od toga 15 stručnih radova (65,22 %), 2 prethodna priopćenja (8,7 %), 5 preglednih radova (21,73 %) i 1 prijevod (4,35 %).

U 2013. godini napisano je 19 radova, od toga 13 stručnih radova (68,42 %), 1 prethodno priopćenje (5,27 %), 2 pregledna rada (10,53 %) i 3 izvorna znanstvena rada (15,78 %).

U 2019. godini napisano je 9 radova, odnosno 6 stručnih radova (66,67 %), 1 prethodno priopćenje (11,11 %), 1 pregledni rad (11,11 %) i 1 izvorni znanstveni rad (11,11 %). Zanimljivo je pratiti zastupljenost znanstvenih radova prema godini objavljivanja. U zbornicima iz 2011. i 2012. nije objavljen ni jedan znanstveni rad (0 %), dok je u Zborniku iz 2013. objavljen jedan znanstveni rad iz područja tehničkih znanosti, jedan iz područja biomedicine i zdravstva i jedan iz područja društvenih znanosti, odnosno zastupljenost znanstvenih radova u odnosu na ostale vrste radova iznosi 15,78 %. Jedan znanstveni rad objavljen je u Zborniku iz 2019. godine, i to iz područja humanističkih znanosti (11,11 % od ukupnog broja radova), što je manje od njegove prethodne tiskane inačice, no pretpostavlja se da će se trend njihova objavljivanja rasti s obzirom na to da ih na to potiče sustav znanstvenog napredovanja.

Kvantitativno vrednovanje znanstvene djelatnosti znanstvenika hrvatske akademske i znanstvene zajednice definirano je *Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* te njegovim izmjenama i dopunama tijekom godina te Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja Nacionalnog vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj. Uvjeti za izbor u znanstvena zvanja propisani su za svako znanstveno područje (prirodne znanosti, biomedicinu i zdravstvo, tehničke znanosti, biotehničke znanosti, društvene znanosti, humanističke znanosti te interdisciplinarna područja – znanost, umjetnost) (Romić i Mitrović, 2021).

Također, objavljivanje znanstvenih radova važno je profesorima radi izbora u zvanje, a korisno je i studentima i cjelokupnoj akademskoj zajednici radi dostupnosti znanosti i znanja. U tablici 1 prikazan je broj radova objavljenih 2011. – 2013. i 2019. godine.

Godište, broj	A	B	G (%)	C	G (%)	D	G (%)	E	G (%)	F	G (%)
God. I. (2011), br.1	20	13	65,0 0	4	20,0 0	3	15,0 0	0	0,00	0	0,00
God. II. (2012), br.1	23	15	65,2 2	2	8,70	5	21,7 3	0	0,00	1	4,35
God. III. (2013), br.1	19	13	68,4 2	1	5,27	2	10,5 3	3	15,7 8	0	0,00
God. IV.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
God. V. (2019), br.1	9	6	66,6 7	1	11,1 1	1	11,1 1	1	11,1 1	0	0,00

Ukupno radova – A, stručni rad – B, prethodno priopćenje – C, pregledni rad – D, izvorni znanstveni rad – E, prijevod – F, postotak zastupljenosti radova – G

Tablica 1. Statistički prikaz zastupljenosti radova u zbornicima (2011., 2012., 2013. i 2019.)

Iz tablice 1 vidljivo je da nedostaju podaci o IV. godištu koje se planiralo objaviti 2014. godine, što se nije ostvarilo jer je u to vrijeme naglasak bio na izdavanju pojedinačnih publikacija samostalnih autora, čime se zbornik stavio u stanje mirovanja.

4. Autorstvo radova u zbornicima

Pitanje autorstva i koautorstva već je odavno objašnjeno, a pojmovi su definirani *Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima* (NN 111/21) koji autora definira kao fizičku osobu koja je autorsko djelo stvorila i kojemu pripada autorsko pravo na njegovu autorskom djelu činom samog stvaranja autorskog djela, dok su koautori djela osobe koje su zajedničkim radom stvorile autorsko djelo, a čijim se doprinosima ne može samostalno koristiti.

Koautori dijele zajedničko autorsko pravo na stvorenom autorskom djelu, tako da svakome pripada dio toga autorskog prava računski određen razmjerno prema cijelom autorskom pravu (koautorski dio). U samom se Zakonu kod definiranja koautora navodi i sljedeće: „u sumnji koliki su koautorski dijelovi smatra se da su jednaki“ (*Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima*, NN 111/21). Postavlja se pitanje koji su razlozi višestrukog autorstva, odnosno zašto se sve češće pojavljuju nesamostalni radovi. Daljnja bi istraživanja mogla pokazati je li razlog u težnji za što jačom interdisciplinarnošću, odnosno povezuju li se autori iste struke kroz sudjelovanje u zajedničkim projektima čiji je rezultat rad s više autora ili su razlozi posve drugačiji. Katz i Martin (1997) su u svom mrežnom članku napisali da se suradnja između dva ili više istraživača odvija na raznim razinama – unutar i između odjela institucije, između različitih institucija i sl. Autori naglašavaju višestruku korist međusobnih suradnji kao što su dijeljenje i prijenos znanja, vještina i tehnika, razvijanje kreativnosti i motivacije te intelektualno druženje. U konačnici, utječu i na povećanje vidljivosti rada (putem mrežnog pretraživanja, na konferencijama, neformalnim sastancima i slično).

Interpretacija radova u zbornicima prikazala je zastupljenost individualnih autora i skupnih autora (od jednog do tri autora). Pokazalo se da su radovi jednog autora rjeđi, a da su sve češći oni s dva ili više autora, pa tako u svim zbornicima Veleučilišta od ukupno 71 rad, 16 radova ima samostalno autorstvo, 24 rada imaju dvostruko autorstvo, a višestruko autorstvo prisutno je u 31 radu.

U 2011. godini samostalni autorski radovi bili su isključivo iz područja društvenih znanosti, dvoautorski radovi i radovi trojice autora u velikom su postotku bili iz područja društvenih znanosti i manji je broj radova bio iz područja tehničkih znanosti.

U 2012. godini radovi jednog autora pokrivali su područja društvenih i tehničkih znanosti, dvoautorski radovi izučavali su teme područja društvenih znanosti, a radovi trojice autora okupljali su sadržaje područja društvenih i tehničkih znanosti te mali dio humanističkih znanosti.

Jednoautorski radovi u Zborniku iz 2013. godine pokrivali su područje tehničkih i društvenih znanosti te područje biomedicine i zdravstva, dvoautorski radovi pokrivali su područje tehničkih i društvenih znanosti, a radovi trojice autora klasificirali su se kao radovi tehničkih, biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti.

U Zborniku iz 2019. radovi jednog autora pisani su samo iz područja humanističkih znanosti, a radovi dvojice ili trojice autora iz područja tehničkih i društvenih znanosti. Zastupljenost broja autora u radovima u zbornicima vidljiva je u tablici 2.

Godina	Ukupno radova	Rad jednog autora	%	Rad dvaju autora	%	Rad triju autora	%
2011.	20	4	20,00	10	50,00	6	30,00
2012.	23	5	21,74	7	30,44	11	47,82
2013.	19	5	26,32	3	15,79	11	57,89
2019.	9	2	22,22	4	44,45	3	33,33

Tablica 2. Zastupljenost broja autora u radovima

Može se uočiti da je u Zborniku iz 2011. najveća zastupljenost radova dvojice autora (50 %), a najmanja s jednim autorom (20 %). U 2012. godini isti se trend nastavio pa su radovi u koautorstvu (tri autora) najzastupljeniji (47,82 %), slijede ga radovi dvojice autora (30,44 %) te radovi jednog autora (21,74 %). U 2013. godini dolazi do kontinuiranog porasta radova s tri autora (57,89 %). Radovi dvaju autora (15,79 %) pojavljuju se u manjoj mjeri, a blagi je porast radova jednog autora (26,32 %). U završnoj 2019. godini vidi se blago ujednačavanje po pitanju autorstva. Najčešće objavljivani radovi nesamostalni su radovi, odnosno radovi dvojice autora (44,45 %) i radovi trojice autora (33,33 %). Najmanje su zastupljeni radovi jednog autora (22,22 %) što je prikazano tablicom 2. Hoće li se rast višestrukog autorstva nastaviti, tek treba vidjeti.

Kod pitanja autorstva, zanimljiva je činjenica da, iako prevladavaju autori iz akademske zajednice, radove u zbornicima objavljuju i stručnjaci iz gospodarstva i privrede, djelatnici kulturnih ustanova i drugi. Po pojavnosti radova u Zborniku iz 2011. manje je radova autora, što uključuje i radove studenata, s Veleučilišta u Karlovcu, pa je tako u 2011. godini 19 autora s Veleučilišta u Karlovcu dok su ostali, njih 23, iz drugih institucija i tvrtki. U 2012. godini 32 su autora s Veleučilišta u Karlovcu, a ostalih je autora 20. U 2013. godini 27 je autora iz matične institucije, a 16 čine radovi ostalih autora. U 2019. godini 16 je autora s Veleučilišta, a 3 su rada drugih autora izvan institucije. Prikaz autorstva u radovima u odnosu na instituciju iz koje dolaze, vidljiv je u tablici 3.

Godina	Broj autora u radovima djelatnika/studenata Veleučilišta	Broj autora u radovima djelatnika iz drugih ustanova
2011.	19	23
2012.	32	20
2013.	27	16
2019.	16	3

Tablica 3. Autori radova izdanih u zbornicima

Analizom referenci svakog pojedinog rada uočeno je korištenje i domaćih i stranih izvora informacija. Jezici citiranih izvora su hrvatski, engleski, bosanski, njemački, španjolski, talijanski i francuski. U tablici 4 prikazane su reference korištene u stručnom radu, prethodnom priopćenju i preglednom radu, a odnose se na Zbornik iz 2011. godine.

Vrsta rada	Ukupan broj referenci	Reference na hrvatskom jeziku	Reference na hrvatskom jeziku (%)	Reference na stranim jezicima	Reference na stranim jezicima (%)
Stručni rad	135	99	73,34	36	26,66
Prethodno priopćenje	44	27	61,36	17	38,64
Pregledni rad	34	13	38,23	21	61,76

Tablica 4. Navođenje domaćih i stranih izvora u radovima *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu* (2011.)

U tablici 4 vidljivo je da su najčešće korištene reference na hrvatskom jeziku i to u stručnim radovima (73,34 %) i prethodnim priopćenjima (61,36 %), dok je u preglednim radovima češće korištena literatura na stranim jezicima (61,76 %). U tablici 5 dan je prikaz korištenih referenci u stručnom radu, prethodnom priopćenju, preglednom radu i prijevodu Zbornika iz 2012. godine.

Vrsta rada	Ukupan broj referenci	Reference na hrvatskom jeziku	Reference na hrvatskom jeziku (%)	Reference na stranim jezicima	Reference na stranim jezicima (%)
Stručni rad	160	82	51,25	78	48,75
Prethodno priopćenje	30	22	73,34	8	26,66
Pregledni rad	55	34	61,82	21	38,18
Prijevod	37	0	0,00	37	100,00

Tablica 5. Navođenje domaćih i stranih izvora u radovima *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu* (2012.)

Iz tablice 5 vidljivo je da u Zborniku iz 2012., u odnosu na 2011. godinu, ima većeg odmaka u navođenju referenci s obzirom na govorno područje, odnosno 2011. godine bilo je manje referenci na stranom jeziku, njih 36, dok ih je 2012. bilo znatno više, njih 78. U Zborniku iz 2012. u svim se radovima, osim u prijevodu, koristila literatura na hrvatskom jeziku. Kod pisanja stručnih radova autori su se služili referencama na hrvatskom jeziku (51,25 %) i nešto manje na stranim jezicima (48,75 %). Bibliografija je kod prethodnog priopćenja obuhvaćala naslove u većoj mjeri na hrvatskom jeziku (73,34 %), a ostalo su bili naslovi na stranim jezicima (26,66 %). Reference kod preglednog rada preuzete su iz hrvatskog jezika (61,82 %), te manje iz stranih jezika (38,18 %), a rad u formi prijevoda u potpunosti je obuhvaćao literaturu na stranim jezicima.

U tablici 6 dan je prikaz korištenih referenci u stručnom radu, prethodnom priopćenju, preglednom radu i izvornom znanstvenom radu u Zborniku iz 2013. godine.

Vrsta rada	Ukupan broj referenci	Reference na hrvatskom jeziku	Reference na hrvatskom jeziku (%)	Reference na stranim jezicima	Reference na stranim jezicima (%)
Stručni rad	175	107	61,15	68	38,85
Prethodno priopćenje	16	16	100,00	0	0,00
Pregledni rad	32	6	18,75	26	81,25
Izvorni znanstveni rad	40	10	25,00	30	75,00

Tablica 6. Navođenje domaćih i stranih izvora u radovima *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu* (2013.)

U Zborniku iz 2013. godine i dalje se češće koristila literatura na hrvatskom jeziku. Kod stručnih radova 61,15 % referenci je na hrvatskom jeziku i 38,85 % na stranom jeziku, kod prethodnog priopćenja (samo jedan rad) 100 % referenci je na hrvatskom jeziku, kod preglednih radova 18,75 % referenci je na hrvatskom jeziku, a 81,25 % na stranom jeziku, a kod izvornog znanstvenog rada 25 % referenci je na hrvatskom jeziku i 75 % na stranim jezicima. U tablici 7 dan je prikaz korištenih referenci u stručnom radu, prethodnom priopćenju, preglednom radu i izvornom znanstvenom radu u Zborniku iz 2019. godine.

Vrsta rada	Ukupan broj referenci	Reference na hrvatskom jeziku	Reference na hrvatskom jeziku (%)	Reference na stranim jezicima	Reference na stranim jezicima (%)
Stručni rad	89	55	61,80	34	38,20
Prethodno priopćenje	4	0	0,00	4	100,00
Pregledni rad	32	24	75,00	8	25,00
Izvorni znanstveni rad	38	19	50,00	19	50,00

Tablica 7. Navođenje domaćih i stranih izvora u radovima *Zbornika Veleučilišta u Karlovcu* (2019.)

U posljednjoj 2019. godini u stručnim je radovima pretežno korištena literatura na hrvatskom jeziku (61,8 %), a manje na stranim jezicima (38,2 %). Autor jedinog preglednog rada u Zborniku koristio je literaturu i na hrvatskom jeziku (75 %) i na stranom jeziku (25 %). Autor jedinog izvornog znanstvenog rada u Zborniku jednako je koristio literaturu na hrvatskom jeziku (50 %) i stranom jeziku (50 %), a autor jedinog rada u formi prethodnog priopćenja koristio je literaturu isključivo na stranom jeziku (100 %).

Zanimljivo je pratiti i podatke o najzastupljenijim znanstvenim područjima kojima pripadaju radovi. Autori su u svim zbornicima (2011., 2012., 2013. i 2019.) poticali interdisciplinarnost kao jednu od vrijednosti visokog obrazovanja jer spaja ideje različitih disciplina i područja što utječe na bolju integraciju znanja. Dalje će se u radu dati pregled zastupljenosti radova prema znanstvenim područjima te prikazati ukupan broj autora radova nastalih u koautorstvu (tablice 8 i 9).

Ukupan broj radova	Znanstveno područje	Ukupan broj radova prema znanstvenom području	Ukupno radova prema znanstvenom području (%)
16	društvene znanosti	10	62,50
	tehničke znanosti	1	6,25
	prirodne i biotehničke znanosti	2	12,50
	društvene i biotehničke znanosti	1	6,25
	humanističke i društvene	1	6,25
	tehničke znanosti i biomedicina i zdravstvo	1	6,25

Tablica 8. Zastupljenost radova prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu, 2011.*)

Iz tablice 8 vidljivo je da su najzastupljeniji radovi iz područja društvenih znanosti, i to u značajno većem postotku u odnosu na radove iz drugih znanstvenih područja, u postocima to iznosi 62,5 %, dok je područje tehničkih znanosti zastupljeno sa samo 6,25 %. Zanimljiva je činjenica da su ostali radovi u Zborniku nastali u suradnji autora iz različitih znanstvenih područja, pa su tako napisana i objavljena dva rada koja su tematski povezala prirodne i biotehničke znanosti (12,5 %), jedan rad koji je povezao društvene i biotehničke znanosti (6,25 %), jedan rad koji je povezao humanističke i društvene znanosti (6,25 %) te jedan rad koji je povezao područje tehničkih znanosti i područje biomedicine i zdravstva (6,25 %). U nastavku je predstavljena analiza broja koautora prema znanstvenim područjima za Zbornik iz 2011. godine (tablica 9).

Ukupan broj koautora	Znanstveno područje	Ukupan broj koautora prema znanstvenom području	Ukupno koautora prema znanstvenom području (%)
38	društvene znanosti	24	63,16
	tehničke znanosti	2	5,27
	prirodne i biotehničke znanosti	4	10,53
	društvene i biotehničke znanosti	2	5,26
	humanističke i društvene znanosti	3	7,89
	tehničke znanosti i biomedicina i zdravstvo	3	7,89

Tablica 9. Zastupljenost koautora prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu, 2011.*)

Kada se u interpretaciji povežu tablica 8 i tablica 9, može se zaključiti da su od ukupno 38 koautora Zbornika, deset radova napisala 24 koautora iz područja društvenih znanosti, odnosno 63,16 %, da su jedan rad napisala 2 koautora iz područja tehničkih znanosti (5,27 %), da su dva rada napisala 4 koautora iz područja prirodnih i biotehničkih znanosti (10,53 %), da su jedan rad napisala 2 koautora iz područja društvenih i biotehničkih znanosti (5,26 %), da su jedan rad napisala 3 koautora iz područja humanističkih i društvenih znanosti (7,89 %) te da su jedan rad napisala 3 koautora iz područja tehničkih znanosti i biomedicine i zdravstva (7,89 %).

Pomnim pregledom radova uočava se uspješno povezivanje dviju disciplina kako bi se integriralo više znanja iz različitih, više ili manje, srodnih područja te primjenljivost načela interdisciplinarnosti, što je i predstavljeno tablicom 9. Koliko su zastupljeni radovi prema znanstvenom području u *Zborniku Veleučilišta u Karlovcu* iz 2012. godine, najvećem godištu s obzirom na broj objavljenih radova, predstavljeno je u tablici 10.

Ukupan broj radova	Znanstveno područje	Ukupan broj radova prema znanstvenom području	Ukupno radova prema znanstvenom području (%)
18	društvene znanosti	12	66,67
	tehničke znanosti	2	11,13
	prirodne i tehničke znanosti	1	5,55
	prirodne i društvene znanosti	1	5,55
	biotehničke i društvene znanosti	1	5,55
	društvene znanosti i biomedicina i zdravstvo	1	5,55

Tablica 10. Zastupljenost radova prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu, 2012.*)

U tablici 10 prikazani su koautorski radovi podijeljeni prema znanstvenim područjima kojima pripadaju. Iz tablice je vidljivo da i u 2012. godini prednjače radovi klasificirani kao radovi područja društvenih znanosti, s rastom od čak 3,51 % u odnosu na prethodni broj Zbornika.

Ukupno je napisano 18 radova s dva ili više autora, od toga je 12 radova iz područja društvenih djelatnosti (66,67 %), 2 su rada iz područja tehničkih znanosti (11,13 %), što je također povećanje broja radova tog područja, i to za 4,26 % u odnosu na Zbornik iz 2011. godine, te po 1 rad iz područja prirodnih i tehničkih znanosti, prirodnih i društvenih znanosti, biotehničkih i društvenih znanosti te društvenih znanosti i biomedicine i zdravstva (5,55 %).

Multidisciplinarni radovi, prikazani zajedno, čine 22,2 % što je vrijedan podatak, a vrijedi vidjeti kako će se taj postotak kretati u idućim zbornicima. U nastavku je predstavljena analiza broja koautora prema znanstvenim područjima za Zbornik iz 2012. godine (tablica 11).

Ukupan broj koautora	Znanstveno područje	Ukupan broj koautora prema znanstvenom području	Ukupno koautora prema znanstvenom području (%)
47	društvene znanosti	33	70,22
	tehničke znanosti	4	8,52
	prirodne i tehničke znanosti	2	4,25
	prirodne i društvene znanosti	3	6,38
	biotehničke i društvene znanosti	3	6,38
	društvene znanosti i biomedicina i zdravstvo	2	4,25

Tablica 11. Zastupljenost koautora prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu, 2012.*)

U tablici 11 dan je prikaz broja koautora s obzirom na znanstveno područje kojem radovi pripadaju. Tablica korelira s prethodnom tablicom, pa je možemo interpretirati na sljedeći način: 12 su radova napisala 33 koautora iz područja društvenih znanosti, odnosno 70,22 %, 2 su rada napisala 4 koautora iz područja tehničkih znanosti (8,52 %), 1 su rad napisala 2 koautora iz područja prirodnih i tehničkih znanosti (4,25 %), 1 su rad napisala 3 koautora iz područja prirodnih i društvenih znanosti (6,38 %), 1 su rad napisala 3 koautora iz područja biotehničkih i društvenih (6,38 %) i 1 su rad napisala 2 koautora iz područja društvenih znanosti i biomedicine i zdravstva (4,25 %).

Iz tablice 12 vidljiv je treći uzastopni rast zastupljenosti radova iz područja društvenih znanosti, i to za 3,55 % te blagi pad objavljenih radova iz tehničkih znanosti za 2,6 %. Radovi nastali interdisciplinarnim povezivanjem područja, a time i različitih izvora i struka, zastupljeni su skupno u ovom Zborniku s 21,26 %.

Ukupan broj radova	Znanstveno područje	Ukupan broj radova prema znanstvenom području	Ukupno radova prema znanstvenom području (%)
14	društvene znanosti	9	64,29
	tehničke znanosti	2	14,29
	biotehničke znanosti	1	7,14
	prirodne i tehničke znanosti	1	7,14
	humanističke znanosti	1	7,14

Tablica 12. Zastupljenost radova prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu*, 2013.)

Zbornik iz 2013. godine potvrđuje trend daljnjeg rasta radova iz područja društvenih znanosti (64,29 %). Radovi iz područja tehničkih znanosti zastupljeni su s 14,29 %. Jedan rad pripada području biotehničkih znanosti (7,14 %), jedan rad području prirodnih i tehničkih znanosti (7,14 %), a jedan rad području humanističkih znanosti (7,14 %) te se prvi put javlja samostalno u ovom zborniku. Multidisciplinarni radovi, prikazani zajedno, čine 21,42 % što je gotovo identično, s neznatnim odstupanjem, u odnosu na prethodna dva zbornika. Koliko će se koautora predstaviti sa svojim radovima u Zborniku iz 2013. bit će vidljivo u tablici 13.

Ukupan broj koautora	Znanstveno područje	Ukupno koautora prema znanstvenom području	Ukupno koautora prema znanstvenom području (%)
39	društvene znanosti	25	64,10
	tehničke znanosti	5	12,83
	biotehničke znanosti	3	7,69
	prirodne i tehničke znanosti	3	7,69
	humanističke znanosti	3	7,69

Tablica 13. Zastupljenost koautora prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu*, 2013.)

Analiza tablice 13 daje odgovore na pitanja o broju koautora radova u odnosu na znanstvena područja kojima pripadaju. Od ukupno 39 autora, najviše je koautora, njih 25, objavilo rad iz područja društvenih znanosti (64,1 %), 5 je koautora objavilo rad iz područja tehničkih znanosti (12,83 %), 3 su koautora objavila rad iz područja biotehničkih znanosti (7,69 %), 3 su koautora objavila rad iz područja prirodnih i tehničkih znanosti (7,69 %) te su 3 koautora objavila rad iz područja humanističkih znanosti (7,69 %). Daljnje istraživanje vodi analizi broja radova prema znanstvenim područjima u Zborniku iz 2019. godine. Hoće li doći do kakvih odstupanja pokazat će tablica 14.

Ukupan broj radova	Znanstveno područje	Ukupno radova prema znanstvenom području	Ukupno radova prema znanstvenom području (%)
7	društvene znanosti	4	57,15
	tehničke znanosti	3	42,85

Tablica 14. Zastupljenost radova prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu, 2019.*)

U Zborniku iz 2019. godine pojavljuju se dvije vrste radova nastalih u koautorstvu, a to su radovi iz područja društvenih znanosti i radovi iz područja tehničkih znanosti. Kao i dosad, najviše koautorskih radova napisano je iz područja društvenih znanosti (57,15 %), dok ostali radovi pripadaju području tehničkih znanosti (42,85 %). Zamjetno je da u ovom posljednjem zborniku nije došlo do povezivanja stručnjaka različitih akademskih disciplina kao što je to bio slučaj u dosadašnjim zbornicima.

Posljednji zbornik broji manje radova, a primjećuje se i izostanak multidisciplinarnih radova, što bi se moglo navesti kao nedostatak. Može se zaključiti da su u ovom zborniku koautori pribjegavali isključivo disciplinarnom pristupu rješavanja problema, odnosno 10 se koautora predstavilo svojim radom iz područja društvenih znanosti (58,83 %), a 7 koautora radovima iz područja tehničkih znanosti (41,17 %). Zastupljenost koautora prema znanstvenim područjima možemo pratiti u tablici 15.

Ukupan broj koautora	Znanstveno područje	Ukupno koautora prema znanstvenom području	Ukupno koautora prema znanstvenom području (%)
17	društvene znanosti	10	58,83
	tehničke znanosti	7	41,17

Tablica 15. Zastupljenost koautora prema znanstvenim područjima (*Zbornik Veleučilišta u Karlovcu, 2019.*)

5. Zaključak

U ovom radu prikazan je *Zbornik Veleučilišta u Karlovcu* – njegov pregled i razvoj u razdoblju od 2011. do 2013. te 2019. godine kada je otisnuto posljednje izdanje. Objava radova u zbornicima rezultat je povezivanja dionika unutar akademske zajednice, ali i izvan nje, što je vidljivo u broju izdanih radova iz različitih područja. Hrvatski su se stručnjaci, istraživači i znanstvenici povezivali i objavljivali radove u koautorstvu, a citirala se literatura hrvatskih i stranih izvora.

Analiza je pokazala da su u svim zbornicima najzastupljeniji stručni radovi, a najmanje prijevodi te da je najviše objavljenih radova rezultat rada trojice autora, a najmanje jednog autora. U radu je dan i pregled zastupljenosti autora s obzirom na to iz koje ustanove dolaze pa je utvrđeno da su najviše radova napisali djelatnici i studenti Veleučilišta u Karlovcu, a potom svi ostali.

Zanimljiva je i analiza korištenja referenci na hrvatskom i stranom jeziku. U Zbornicima iz 2011., 2013. i 2019. godine najviše su korištene reference na hrvatskom jeziku, dok je u Zborniku iz 2012. godine korišteno više referenci na stranom jeziku. Ovaj se rezultat može pripisati broju korištenih referenci prijevodnom radu pa je to očekivano.

U radu se analizirala i zastupljenost radova prema području kojem pripadaju pa je tako u svim zbornicima najviše objavljenih radova iz područja društvenih znanosti. Analiza dobivenih rezultata otvorila je prostor za preispitivanje nove uloge koju bi izdavačka djelatnost mogla imati u budućnosti te je otvorila nova pitanja — u kojem se smjeru treba kretati urednička politika? Koje su to promjene koje bi napravile novi zamah i što treba poduzeti u svrhu bolje vidljivosti? U svjetlu novih mogućnosti cilj je jasan, a to je otvaranje pristupa publikacijama čime bi se povećao protok informacija, stvorila mreža dobrih ideja i znanstvenih utjecaja na domaćoj, a potencijalno i međunarodnoj razini.

Novi izazovi koji čekaju Uredništvo je da kroz novi digitalni oblik komunikacije osigura dostupnost radova putem najposjećenijih portala, poput *Hrčka*, ali i šire. Pokretanjem časopisa znanstveno-stručnog određenja daljnja bi istraživanja mogla biti usmjerena na praćenje porasta znanstvenih radova i vrste autorstva u odnosu na rezultate dobivene analizom dosadašnjih zbornika. Pretpostavlja se da bi časopis na elektroničkom mediju bio vidljiviji i dostupniji što bi posljedično privuklo inozemne autore pa bi u tom smislu bilo zanimljivo pratiti udio stranih autora i prisutnost engleskog jezika kao univerzalnog jezika znanstvene zajednice.

Literatura:

1. Dragičević, N. (2022) Interdisciplinarnost u visokom obrazovanju: kritički osvrt i konceptualni oblik. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 20(2), str. 75–92. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/420180> [19.11.2025.]
2. Đulabić, V. (2007) Europski standardi i budućnost znanstveno-istraživačkog časopisa – ograničenja i izazovi. *Hrvatska i komparativna javna uprava: časopis za teoriju i praksu javne uprave*, 7(4), str. 875–885. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/199579> [17.11.2025.]
3. Hebrang Grgić, I. (2015) Komunikacija putem časopisa u hrvatskoj znanstvenoj zajednici. U: Hebrang Grgić, I. ur.). (*Hrvatski znanstveni časopisi: iskustva, gledišta, mogućnosti*. Zagreb: Školska knjiga. Str. 7–12.
4. Katić, T. i Penava, Z. (2005) Uključivanje nacionalno orijentiranih časopisa u časopisnu elitu međunarodnog značenja ili što znanstvena periferija može ponuditi metropoli? *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 48(2), str. 69–78. Dostupno na: <https://arhiva.hkdrustvo.hr/vbh-2009/datoteke/152.pdf> [17.11.2025.]
5. Katz, J. S. i Martin, B. R. (1997) What is research collaboration?. *Research Policy*, 26(1), str. 1–18. Dostupno na: <https://ideas.repec.org/a/eee/respol/v26y1997i1p1-18.html> [01.08.2025.]
6. Krelja Kurelović, E., Rako, S. i Tomljanović, J. (2013) Prihvatanje otvorenog pristupa u znanosti i obrazovanju. U: Rudić, D. (ur.). *Zbornik Veleučilišta u Rijeci*, 1(1), str. 1–14. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/464571> [04.08.2025.]
7. Krvavac, A. i Bartolić, Lj. (1997) *Information Written English in Scientific Communication*. Zagreb: Fakultet strojarstva i brodogradnje.
8. Romić, K. i Mitrović, G. (2021) Izazovi u znanstvenoj komunikaciji – gdje objaviti znanstveni rad. *Sigurnost*, 63(4), str. 391–404. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/390611%20%20%20> [04.04.2024.]
9. Sovacool, B. K. (2023) Reprint of: The privilege of learning and serendipity: My principles of publishing research for a new academic era. *Energy Research & Social Science*, 100, str. 103–133. Dostupno na: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629623001937> [06.08.2025.]
10. Wasserbauer, B. i Varičak, I. (2009) *Znanstveni i stručni rad: načela i metode*. Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
11. Zajec, J. (2001) Elektroničke serijske publikacije na mreži. *Medijska istraživanja*, 7(1–2), str. 69–78. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=36823 [05.05.2024.]
12. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (2021) *Narodne novine* 111, 1941. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html [27.02.2024.]

13. *Zbornik Veleučilišta u Karlovcu* (2011) Wasserbauer, B. (ur.). Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
14. *Zbornik Veleučilišta u Karlovcu* (2012) Wasserbauer, B. (ur.). Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
15. *Zbornik Veleučilišta u Karlovcu* (2013) Wasserbauer, B. (ur.). Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
16. *Zbornik Veleučilišta u Karlovcu* (2019) Wasserbauer, B. (ur.). Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
17. Zelenika, R. (2011) *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela. Knj. 3, Znanost – poluga održive egzistencije čovječanstva*. Rijeka: Ekonomski fakultet u Rijeci; Kastav: IQ plus.
18. Simonić, A. (2005) *Znanost – najveća avantura i izazov ljudskog roda*. Zagreb: Medicinska naklada.